

Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

17 maart 2005 / rapportnummer 1490-34



commissie voor de milieueffectrapportage

De gemeenteraad van Coevorden
Postbus 2
7740 AA Coevorden

uw kenmerk
--

uw brief
27 december 2004

ons kenmerk
1490-35/Pi/me

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Bedrijventerrein Europark, Heege - West
2 en 3 te Coevorden

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
17 maart 2005

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2
en 3 te Coevorden

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3
te Coevorden

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over het Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden,

uitgebracht aan de gemeenteraad van de gemeente Coevorden door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

Werkgroep m.e.r.

Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden,

de secretaris



mr. S. Pieters

de voorzitter



drs. L. van Rijn - Vellekoop

Utrecht, 17 maart 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	3
3.1 Probleemstelling	3
3.1.1 Behoeftte	3
3.1.2 Locatie.....	3
3.2 Doel.....	3
3.3 Beleid en besluitvorming	4
3.3.1 Beleid	4
3.3.2 Besluitvorming	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	5
4.1 Algemeen	5
4.1.1 Indeling, inrichting, ontsluiting en milieuzonering.....	5
4.1.2 Aanleg, realisatie en beheer.....	6
4.1.3 Flexibiliteit en fasering	7
4.2 Alternatievenontwikkeling	7
4.3 Referentiesituatie.....	9
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN.....	9
5.1 Algemeen	9
5.2 Bodem, water en ecologie.....	11
5.3 Landschap en cultuurhistorie.....	11
5.4 Kwaliteit woon- en leefomgeving	12
5.4.1 Verkeer.....	12
5.4.2 Geluid.....	12
5.4.3 Overige	13
5.5 Duurzaamheid.....	13
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 3 van 5 januari 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Coevorden en de Samtgemeinde Emlichheim ontwikkelen gezamenlijk het landgrensoverschrijdende bedrijventerrein Europark van ongeveer 300 hectare. Ter uitvoering van deze plannen worden twee bestemmingsplannen vastgesteld, te weten bestemmingsplan Heege-West 2 en bestemmingsplan Heege-West 3. Samen betreft dit een ontwikkeling van 73 hectare bedrijventerrein, gelegen binnen de gemeente Coevorden. Ten behoeve van de vaststelling van deze twee bestemmingsplannen door de gemeente Coevorden wordt de milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen.

De twee bestemmingsplannen zijn eigenstandig niet m.e.r.-plichtig omdat beneden de m.e.r.-drempel van 150 hectare maar ook onder de m.e.r.-beoordelingsdrempel van 75 hectare gebleven wordt. Echter, het project Europark - dat een omvang heeft van ongeveer 300 hectare - zou op grond van de Nederlandse m.e.r.-regelgeving wel m.e.r.-plichtig zijn. Aangezien het hier om een Europees rechtelijke verplichting gaat, is het verstandig om voor de gehele activiteit – de aanleg van het Europark - een m.e.r.-procedure te doorlopen. Dit mede in het licht van recente Nederlandse jurisprudentie¹.

Bij brief van 27 december 2004 is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport². De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 5 januari 2005³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

De Commissie merkt op dat de startnotitie beperkte informatie aanreikt over het voornemen en de voorgestane aanpak van het MER.

¹ ABRvS, 9 februari 2005, nr. 200401688/1

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁵ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten van essentieel belang. Dit betekent dat als deze informatie ontbreekt, het MER zeker geen goede basis kan bieden voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming.

- **omvang van de activiteit en beschrijving van de gevolgen:** Het MER dient zich te richten op het gehele Europark en dient niet beperkt te blijven tot de plangebieden van de beide bestemmingsplannen (Heege-West 2 en 3). Daarbij gaat het om de beschrijving van de milieugevolgen vanwege activiteiten op Nederlands grondgebied, zowel in Nederland als in Duitsland, alsmede activiteiten op Duits grondgebied waarvan de milieugevolgen voor Nederland beschreven dienen te worden. Aan de grensoverschrijdende aspecten dient specifiek aandacht geschonken te worden. In ieder geval dient de samenvatting in het Duits te worden vertaald en dienen passages in het MER die concreet over milieugevolgen op Duits grondgebied gaan in het Duits vertaald te worden.
- **milieugevolgen:** de gevolgen van de bedrijvigheid én het gerelateerde verkeer en vervoer ten aanzien van geluid, luchtkwaliteit (emissie, immissie en geur), energiegebruik en veiligheid moeten in het MER in beeld gebracht worden. De contouren – voor zover van toepassing – dienen onderbouwd te worden aangegeven.
- **de samenvatting:** de samenvatting wordt vooral gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn voor een brede doelgroep en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

In het MER moet worden beschreven voor welke bestaande of toekomstige knelpunten het voornemen een oplossing moet bieden. In deze beschrijving dienen zowel de behoefte aan bedrijventerrein als ook de locatiekeuze gemotiveerd te worden.

3.1.1 Behoefte

In het MER dient de Nederlandse behoefte aan een bedrijventerrein met groot-schalige bedrijfsterreinen, specifiek voor de onderhavige regio, onderbouwd te worden. De huidige situatie en behoefte-raming dient beschreven te worden met betrekking tot het aantal te realiseren arbeidsplaatsen per hectare, gedifferentieerd naar type bedrijvigheid. Onderbouwd dient te worden welke bruto/nettoverhouding worden gehanteerd. Bij ramingen dient de onzekerheid te worden weergegeven door minimale en maximale schattingen te geven.

Aangezien reeds een deel van het op Nederlands grondgebied gesitueerde Europark gerealiseerd is, kan gebruik worden gemaakt van de gegevens die daarover bekend zijn.

3.1.2 Locatie

In het MER zal de locatiekeuze, voor wat betreft het Nederlandse deel van het Europark, onderbouwd moeten worden. Daarbij dient te worden ingegaan op de vraag welke alternatieve locaties in gemeentelijk en regionaal verband – in een eerder stadium - zijn onderzocht. De belangrijkste kenmerken van deze locaties en de (milieu)argumenten die uiteindelijk hebben geleid tot de keuze voor het Europark op deze locatie dienen in het MER te worden beschreven. Criteria die zijn toegepast dienen goed gemotiveerd te worden.

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van de doelen worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Uit de startnotitie en het locatiebezoek is duidelijk geworden dat in het Europark sprake is van duurzaam ondernemen en van een voor het milieu mogelijk gunstige verdeling over vervoerwijzen door een groot aandeel van vervoer over rail en water. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.3 Beleid en besluitvorming

3.3.1 **Beleid**

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (bijvoorbeeld ruimtelijke beperkingen en grenswaarden voor emissies) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. In het MER moet beschreven worden hoe afstemming en afweging van enerzijds bedrijventerreinenontwikkeling en anderzijds functies in het landelijk gebied plaats vinden. De Stroomgebiedsvisie dient bij de uitwerking van deze plannen betrokken te worden. De hieraan gerelateerde aspecten dienen bij de beschrijving van het voornemen en de ontwikkeling van varianten en alternatieven aan de orde te komen.

Het MER moet vermelden of er in het plan- of studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het nationaal of internationaal beleid hebben of behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur en gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogel- en Habitatrictlijn⁶. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten worden beschreven. Ook dient aangegeven te worden wat de beschermingsstatus is van het natuurgebied Laarscher Bruch en welke beleidsmatige consequenties dat heeft c.q. kan hebben voor de ontwikkeling van dit bedrijventerrein.

Ook moet worden ingegaan op de geldende regelgeving ten aanzien van luchtkwaliteit en op de consequenties die deze zullen hebben voor het voornemen waarbij met name de concentraties van stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM10) bijzondere aandacht behoeven.

3.3.2 **Besluitvorming**

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld ter ondersteuning van de vaststelling van twee bestemmingsplannen voor het Nederlandse grondgebied van het Europark. Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren, zowel op Nederlands als op Duits grondgebied.

Ook aan de Duitse (m.e.r.)procedures en besluitvorming dient in dit Nederlandse MER aandacht geschonken te worden, voor zover die besluitvorming relevant is voor de totstandkoming van het Europark.

⁶ Vanaf medio 2005 zal de nieuwe Natuurbeschermingswet inwerking treden. De gebiedsbescherming zal dan onder deze wet vallen. Daar dient ook in het MER rekening mee gehouden te worden.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

Van de voorgenomen activiteit – de aanleg van het Europark - en de alternatieven moeten de milieugevolgen in het studiegebied worden beschreven (zie de hoofdpunten van dit advies en hoofdstuk 5). Om de milieugevolgen inzichtelijk te kunnen maken, verdient het aanbeveling om bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieven onderscheid te maken tussen de realisatiefase (o.a. bouwrijp maken, aanleg infrastructuur) en de gebruiksfase. Activiteiten in deze fasen kunnen vervolgens worden benoemd zoals “aanleg weginfrastructuur”, “bouwrijp maken van het terrein” en “beheer van afval en hemelwaterstromen”. Voor de onderscheiden deelactiviteiten moeten de fysieke ingrepen en de emissies (aard en omvang) bepaald worden.

Voor het voornemen en de alternatieven moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen (bijvoorbeeld voorzieningen om de geluidsoverlast te beperken). Daarbij dient een BAT-beschouwing⁷ te worden gegeven.

De beschrijving van het voornemen dient geïllustreerd te worden met duidelijke kaarten voorzien van bestaande en nieuw aan te leggen infrastructuur, verhardingen, straatnamen, toponiemen en gemeente- en landgrenzen. De Commissie acht dergelijke kaarten van belang om de milieugevolgen inzichtelijk te maken.

4.1.1 Indeling, inrichting, ontsluiting en milieuzonering

Indeling en inrichting

De ruimtelijke opzet van het plangebied moet in het MER worden beschreven en in kaart worden gebracht, dit mede in relatie tot de ruimtelijke onderlegger (geomorfologische en landschappelijke structuren en patronen). Bij de beschrijving moeten aan de orde komen:

- hoe de ruimtelijke opzet en de relatie met duurzaamheid vorm krijgen;
- de aanwezigheid van ruimtelijke elementen, structuren, boven- en ondergrondse weg-, rail-, water- en kabelinfrastructuur waaronder eventuele bebouwing, verkaveling, landschappelijke elementen, archeologie, hoogspanningsleidingen, eventuele leidingstraten en de wijze waarop deze sturend zijn voor de inrichting van het terrein;

⁷ BAT = best available technologies = de best beschikbare technieken. De Wet milieubeheer geeft de verankering voor dit principe in artikel 7.10, lid 3, Wet milieubeheer.

- de verdeling openbare ruimte/uitgeefbare ruimte voor verschillende inrichtingsalternatieven;
- de beoogde verdeling van de uitgeefbare ruimte over de toe te laten categorieën bedrijvigheid;
- de verdeling gebouwd/verhard/groen/water en de mogelijke consequenties voor de ophoog- en vergravingsbehoefte;
- de wijze waarop er rekening wordt gehouden met de aanleg van retentiebekkens ten behoeve van waterberging.

Ontsluiting van het bedrijventerrein

In het MER moet inzicht worden gegeven in de beoogde infrastructuur op en van en naar het terrein. Hierbij moet inzicht geboden worden voor zowel personen- als goederenvervoer in:

- de ontsluiting en toegankelijkheid van het bedrijventerrein via de weg (bereikbaarheid). Het MER moet duidelijkheid bieden over de ontsluitingsstructuur en de capaciteit van de ontsluitingsroutes;
- de wijze waarop de kavels worden aangesloten op weg-, spoor- en waterwegen naar het terrein;
- de omvang van het personen- en vrachtverkeer (onderscheiden naar vervoerwijzen) dat door de activiteit ontstaat en de wegen of routes waarvan dit verkeer gebruik zal maken. De wijze waarop de prognoses zijn gemaakt dient in het MER (of een bijlage daarvan) te worden aangegeven;
- de invloed van het bedrijventerrein op bestaande en nieuwe ontsluitende wegen, vaarwegen en spoorlijnen (intensiteiten, congestie);
- de consequenties voor doorgaand verkeer: veiligheid, bereikbaarheid van het achterliggende gebied voor auto's en fietsers;
- de mogelijkheden voor georganiseerd bedrijfsvervoer, vervoersmanagement en openbaar vervoer ten behoeve van personeel en bezoekers.

Milieuzonering

Door middel van zonering dient een contour rondom het terrein te worden bepaald waarbuiten geen gevolgen voor omwonenden vanuit een bepaald aspect mogen optreden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om geluid, externe veiligheid, stank- en lichthinder. Dit dient op inzichtelijke wijze te gebeuren in de vorm van contouren en concrete (geluid)belastingen ter hoogte van logisch geselecteerde (geluid)gevoelige bestemmingen (bestaand of geprojecteerd) in alle richtingen.

De milieudoelstelling kan per deel van het studiegebied verschillen en is afhankelijk van de bestemming: recreatie, natuurgebied, woongebied. Er dient te worden bepaald op welke delen van het bedrijventerrein welke categorieën van bedrijvigheid zullen worden toegelaten, in verband met de hinder die zij kunnen veroorzaken. Ingegaan dient te worden op de optimalisatie van de bestemming en indeling van het terrein en van de ontsluitingsstructuren.

4.1.2 Aanleg, realisatie en beheer

De aard, omvang en realisatietermijn van de aanleg- en bouwwerkzaamheden moeten in het MER aan de orde komen.

In hoofdlijnen dient te worden aangegeven hoe het plangebied waterhuishoudkundig wordt ingericht (ontwatering en afwatering in relatie met de wijze van bouwrijp maken en tot de wateropvangvoorzieningen). Het MER dient aan te geven in welke mate en op welke wijze wordt gestreefd naar een duurzaam watersysteem, waarbij opvang, behandeling en wijze van afvoer van afvalwa-

ter- en hemelwaterstromen belangrijke aandachtspunten zijn. Het verdient aanbeveling om de informatie ten behoeve van de Watertoets in het MER op te nemen. Het MER moet aangeven welke voorzieningen worden getroffen om het waterhuishoudingssysteem te scheiden van de omgeving in geval van calamiteiten.

Het MER moet beschrijven hoe duurzaamheidsmaatregelen worden toegepast zoals intensief ruimtegebruik door bijvoorbeeld meerlaags bouwen, toepassing van duurzame energie of parkmanagement.

Het MER dient aan te geven in welke mate in het plangebied sprake zal zijn van vergraving, vernatting en ophoging. Daarbij dient ook te worden beschreven hoe toepassing van herbruikbare materialen zal worden bevorderd. Er moet aandacht besteed worden aan de grondbalans en de herkomst van het ophoogzand, bouwmaterialen en materialen in de grond-, weg- en waterbouw).

In het MER dient te worden ingegaan op de wijze waarop de realisatie van de doelstellingen en ambities zal worden gewaarborgd, ook tijdens het gebruik. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan:

- de uitgifte en acceptatie-/selectiecriteria voor de verschillende bedrijfssegmenten;
- de wijze waarop intensief ruimtegebruik kan worden gegarandeerd;
- de wijze waarop milieuvriendelijke bedrijfsinterne maatregelen worden gestimuleerd, gericht op het beperken van gebruik van grondstoffen, energie en water en het reduceren van emissies;
- de beheersorganisatie, oftewel de wijze waarop het beheer van het bedrijventerrein wordt georganiseerd (inclusief vervoersmanagement).

4.1.3 Flexibiliteit en fasering

Onder flexibiliteit kan hier het vermogen worden verstaan om, zonder aanzienlijke gevolgen voor het milieu tijdens de planfase of de gebruiksfase, in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeften (zie §3.1.1). Door een goede fasering kunnen ook mogelijke negatieve effecten tijdens de aanlegfase worden verminderd. In het MER dient te worden aangegeven:

- op welke wijze de fasering van aanleg en uitgifte zowel in ruimte als in tijd zal plaatsvinden. Dit dient concreet mogelijk te gebeuren voor het Nederlandse deel van het Europark en er dient een inzichtelijke doorkijk voor wat betreft het Duitse deel van het Europark in het MER beschreven te worden;
- wat de achtergronden zijn van de gekozen fasering. Waarom worden welke planonderdelen op welk moment uitgevoerd en wat zijn de consequenties hiervan voor de flexibiliteit?
- in hoeverre de gekozen structuur (wijze van ontsluiting, water, groen, uit te geven terreinen, concept van intensief ruimtegebruik) geschikt is om wijzigingen in de genoemde behoeften op te vangen.

4.2 Alternatievenontwikkeling

In het MER dienen naast het voorkeursalternatief in ieder geval het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) en de referentie te worden beschreven. De referentie bestaat uit de bestaande situatie – dus inclusief de reeds op het Europark aanwezige bedrijven – en de autonome ontwikkeling, te weten die ontwikkelingen die met zekerheid zullen plaatsvinden en waarover onherroe-

pelijke besluitvorming heeft plaatsgevonden en dus alle procedures zijn afgerond.

Alternatieven – en met name het MMA - dienen alleen ontwikkeld te worden voor het Nederlandse deel van het plangebied. Voor het Duitse deel van het Europark mag vanzelfsprekend ook gewerkt worden met alternatieven en een MMA, maar dat is niet noodzakelijk.

In de Startnotitie wordt aangegeven dat er alleen een MMA ontwikkeld zal worden. De Commissie kan hiermee instemmen, indien er wel in het MER zogenaamde terugvalopties worden uitgewerkt voor het geval het voorkeursalternatief toch afwijkt van het MMA. De terugvalopties moeten laten zien wat het verschil is tussen het MMA en een eventuele tegenvaller. De milieuverschillen per terugvaloptie moeten concreet in beeld gebracht worden.

Het is van belang om in het MER aan te geven hoe met conflicterende belangen omgegaan wordt. Welke doelen en belangen hebben de hoogste prioriteit en welke wegen minder zwaar?

Waar mogelijk moeten de ingrepen geïllustreerd worden met kaartbeelden en fotomontages zodat zichtbaar wordt gemaakt wat de gevolgen van verschillende inrichtingsvarianten voor de inrichting van het terrein zijn.

Bij de ontwikkeling van het MMA moet onder meer gedacht worden aan de volgende bouwstenen:

- de inpassing van het bedrijventerrein in het landschap in samenhang met de ontwikkeling van natuur-, landschaps- en cultuurhistorische elementen op het bedrijventerrein in Nederland;
- een optimale uitwerking voor wat betreft de waterhuishouding, rekening houdend met de Stroomgebiedsvisie;
- aantrekkelijke (fiets)routes door het gebied richting recreatie- en groengebieden en het voorkomen van barrières;
- varianten ten aanzien van de beeldkwaliteit, bijvoorbeeld de maximale bouwhoogten in relatie tot de landschappelijke inpassing van het terrein.

Gezien de ambitie van de gemeente wat betreft duurzaamheid, acht de Commissie het noodzakelijk het begrip ‘duurzaam ondernemen’ concreet te definiëren in het MER, zodat het MMA aan duidelijke duurzaamheidscriteria getoetst kan worden. Bij ‘duurzame ruimtelijke inrichting’ denkt de Commissie aan de volgende bouwstenen:

- de situering van verschillende bedrijfstypen op het terrein in verband met hinderaspecten (geluid, geur/stank, licht, lucht, veiligheid en verkeers-aantrekkende werking);
- mogelijkheden voor intensief ruimtegebruik, bijvoorbeeld door ondergrondse opslag, compacte bouwvormen;
- gezamenlijke voorzieningen (utilities en facilities);
- mogelijkheid voor gebruik van duurzame materialen / hergebruikt materiaal;
- een zo laag mogelijke automobilititeit en vervoer over de weg; een zo groot mogelijk gebruik van vervoer over water en spoor en multimodaal vervoer, en van collectief en openbaar vervoer en van de fiets;
- toepassing van vervoermanagement gericht op het volledig benutten van hierboven genoemde mogelijkheden;
- de wijze van bouwrijp maken en de waterhuishoudkundige inrichting van het bedrijventerrein (aanpassing peilbeheer en/of partiële of integrale op-hoging van het terrein) gericht op zo weinig mogelijk vergravingen;

- maximale infiltratie en retentie van (hemel)water;
- mogelijkheden voor synergie: recycling, warmtekrachtkoppeling, benutten van overtollige energie of afval, hergebruik van water;
- zo laag mogelijke emissies;
- inpassing van bestaande elementen in het gebied.

In het MER dient duidelijk gemaakt te worden welke preventieve en mitigerende maatregelen deel uitmaken van de verschillende alternatieven.

4.3 Referentiesituatie

De doelen van de initiatiefnemer kunnen niet gerealiseerd worden zonder dat de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd. Er is derhalve van een reëel nulalternatief geen sprake. In het MER moeten de huidige situatie en autonome ontwikkelingen beschreven worden als referentie voor het MMA, alsmede voor de terugvalopties (zie ook §5.1, 1^e alinea).

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

5.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied (zowel in Nederland als in Duitsland), inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen onherroepelijke besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied van het Europark moet op kaart worden aangegeven en omvat het plangebied en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals woonbebouwing, onderdelen van de provinciale EHS, overige geplande groen- en waterstructuren, belangrijke aardkundige waarden en gebieden met een vergroot overstromingsrisico.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- van de milieugevolgen moet de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals het verdwijnen van agrarische activiteiten en waterhuishoudkundige veranderingen;
- onzekerheden in de gebruikte gegevens moeten inzichtelijk worden gemaakt; eventueel dient een 'worst case'-scenario te worden gebruikt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- de effecten van de verschillende maatregelen moeten zodanig zijn gepresenteerd dat ze kunnen worden getoetst aan de relevante normstelling op dat gebied;
- per milieuaspect moet, voor zover deze afwijkt van de kwaliteit bij een autonome ontwikkeling, een vergelijking van het milieugevolg met die van de autonome ontwikkeling in beeld worden gebracht.

5.2 Bodem, water en ecologie

Voor het voornemen moet een Watertoets worden uitgevoerd. Het ligt voor de hand de hiervoor benodigde geohydrologische informatie in het MER op te nemen. Het MER dient in ieder geval de informatie over de huidige en toekomstige bodem, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit en de waterhuishouding te bevatten. De beschrijving van water en bodem is van belang om te komen tot een goed begrip van het ecohydrologische systeem. De informatie moet getoetst worden aan het beleid (normen en grenswaarden) voor bodem en water.

De belangrijkste aspecten voor de beschrijving van de bestaande en toekomstige hydrologische en ecologische situatie zijn:

- de bodemopbouw;
- de geohydrologische gesteldheid: grondwaterstanden en grondwaterstromingssituatie (herkomst);
- eventuele bodem- en grondwaterverontreinigingen;
- eventuele locaties voor grondwateronttrekking en beschermingszones;
- de oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit;
- het bestaand en toekomstig risico voor wateroverlast;
- de aanwezigheid, respectievelijk aantasting van natuur- en landschapsgebieden op grond van nationale en internationale wet- en regelgeving;
- de standplaats- en habitatkwaliteiten van het gebied zoals die voortkomen uit de bodemopbouw en de hydrologische condities;
- de aanwezigheid van gidssoorten en proceskenmerken die een indicatie geven van de relatie tussen abiotische en biotische omstandigheden en als randvoorwaarde zijn benoemd in het Handboek Natuurdoeltypen.

In het MER moeten de relevante soorten in het studiegebied worden geïdentificeerd die beschermd zijn op grond van de Flora- en Faunawet en die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit. Hierbij kan gewerkt worden met een selectie van soorten op basis van doelsoorten⁸. Bij de beschrijving van de ecologische effecten op de doelsoorten dient met name rekening gehouden te worden met de invloeden van directe habitatvernietiging. Voor elke doelsoort moet worden aangegeven wat de verandering in aantal naar verwachting zal zijn en wat de kans is op het verdwijnen of uitsterven van een populatie door de verschillende activiteiten.

5.3 Landschap en cultuurhistorie

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling en de milieueffecten zijn:

- de aanwezigheid van beschermde gebieden;
- de landschappelijke kwaliteit van het gebied en de aantasting hiervan; Het gaat om het inzichtelijk maken van de ruimtelijke relaties en de visuele effecten van het bedrijventerrein op het landschap zoals beleefd vanuit de omgeving van Europark (bijvoorbeeld met behulp van kaartmateriaal en fotomontages vanuit enkele gezichtspunten) en een beschrijving van de beleving van deze landschappelijke kwaliteit;

⁸ Zie Handboek Natuurdoeltypen (LNV, 2001) voor een overzicht van alle doelsoorten en natuurdoeltypen.

- landschapselementen die de ecologische relaties bevorderen of die barrières opleveren voor deze relaties en de aantasting hiervan;
- de cultuurhistorische waarden en de aantasting hiervan.

5.4 Kwaliteit woon- en leefomgeving

De huidige en te verwachten kwaliteit van de woon- en leefomgeving wordt bepaald door een verzameling van uiteenlopende factoren. Het betreft ongelijksoortige milieuaspecten als geluid, trillingen, lucht, hinder, sociale en verkeersveiligheid, barrierewerking, visuele hinder en gedwongen vertrek die de (beleving van de kwaliteit van de) leefomgeving kunnen beïnvloeden. In het MER dient een aparte paragraaf opgenomen te worden waarin een geïntegreerd beeld wordt geschetst van de effecten van het voornemen op de kwaliteit van de woon- en leefomgevingkwaliteit.

5.4.1 Verkeer

Het MER moet inzicht geven in de huidige en toekomstige situatie van de volgende verkeersaspecten (automobiliteit en openbaar vervoer) in het studiegebied:

- de verkeersintensiteiten op wegen, spoor- en waterwegen, waarbij onderscheid gemaakt moet worden naar spits- en daluren en dan met name tijdens de spitsuren de belasting van de infrastructuur in relatie tot de capaciteit. De verschillende vervoerswijzen en de verdeling van de intensiteiten over de dag moeten beschreven worden. Duidelijk moet worden of de extra belasting door het bedrijventerrein samenvalt met de spits op het omliggende wegennet;
- de nieuw aan te leggen infrastructuur en de effecten hiervan op het terrein van Europark en daarbuiten voor zover het naar aanleiding van Europark wordt aangelegd;
- de (beleving van de) verkeersveiligheid en bereikbaarheid tijdens en na de aanleg (ook voor fietsverkeer);
- de risico's ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

5.4.2 Geluid

Het MER dient aan te geven:

- waar de 40, 45, 50, 55, 60 en 65 dB(A)-geluidscontouren liggen als gevolg van het industrielawaai en verkeerslawaai. Aangegeven moet worden hoeveel woningen er in deze contouren liggen. Ook moet op basis van deze getallen inzicht worden gegeven in het aantal gehinderden per alternatief op basis van het aantal woningen binnen deze schillen. Bij de beschrijving van de geluidhinder dient onderscheid gemaakt te worden tussen de effecten in de aanlegfase en de gebruiksfase;
- het boven de respectievelijk 40 en 45 dB(A) geluidsbelaste oppervlak natuur- en recreatiegebied. Hierbij moeten ook de in te richten natuurlijke habitats en landschapszones in en langs het plangebied in beschouwing genomen worden;
- de cumulatieve geluidsbelasting van de (gevoelige) functies en gebieden, waarbij de gecumuleerde geluidsbelasting van de verschillende typen geluidsbronnen kan worden weergegeven in de MKM⁹;

⁹ MKM= milieukwaliteitmaat zoals omschreven in de publicatie Verstoring, 4a (DGM, september 1993).

- de verwachte geluidsoverlast tijdens de aanlegfase in het gebied en langs de toevoerwegen.
- het effect van het (huidige en toekomstige) verkeer voor de geluidsbelasting: de geluidscontouren en de verandering van het aantal geluidsbelaste woningen, de hoeveelheid geluidsbelast natuur- en recreatiegebied en overige gevoelige gebieden;
- Mitigatie op ruimtelijk niveau kan betrekking hebben op de inrichting van Europark. De zwaarste categorieën worden daarbij bijvoorbeeld centraal op het park geprojecteerd, dan wel op de grootste afstanden van geluidsgevoelige bestemmingen. Bij wegen betreft het het projecteren van afscherpende voorzieningen (wallen, schermen). De wijze van geluidbeheersing dient beschreven en gemotiveerd te worden. De effecten volgen uit de beschrijving van het aantal gehinderden per alternatief. Het MMA kent het minimaal aantal gehinderden.

5.4.3 Overige

In het MER moet ook een beeld worden geschetst van de huidige en toekomstige situatie van het studiegebied ten aanzien van:

- visuele hinder, beleving van de ruimtelijke kwaliteit (voor bewoners en recreanten), leefbaarheid in het omringende gebied (barrièrewerking);
- luchtkwaliteit. Het MER moet inzicht bieden in de totale emissies en in de concentraties op leefmilieu in relatie tot de grens- en streefwaarden. De uitstoot van het verkeer dient in beschouwing genomen te worden. Ook eventuele gezondheidseffecten moeten aan de orde komen. Het MER dient in te gaan op stofoverlast tijdens de aanlegfase;
- externe veiligheid, ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten, de toename in het vrachtverkeer en het transport van gevaarlijke stoffen.

5.5 Duurzaamheid

In de startnotitie worden ambities ten aanzien van duurzaamheid uitgedragen. In het MER dient de duurzaamheid van de voorgenomen activiteit en het MMA beoordeeld te worden aan de hand van concrete indicatoren (zie ook §4.2) voor duurzaamheidsaspecten zoals energieverbruik, toepassing duurzame energie en materialen, grondbalans, vervoerswijze. Dit hoeft alleen voor het Nederlandse deel van het Europark te gebeuren.

In het MER dient aangegeven te worden welke maatregelen er op inrichtingsniveau worden voorzien en hoe de uitvoering/realisatie ervan zal worden vastgelegd en gegarandeerd. Het gaat hierbij om onderwerpen als intensief ruimtegebruik (minimum bebouwingspercentage, minimum bouwhoogte), situering van bedrijfstypen afhankelijk van hinderaspecten (hinderafstanden, interne zonering), omgaan met (grijs) water, energievoorziening en vervoersmanagement.

Bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de mogelijkheden om de huidige unieke positie van Coevorden als schakel in internationaal weg-spoor multimodaal vervoer verder te benutten en uit te bouwen. Aangezien het om een groot terrein gaat dient in concreto de vraag te worden beantwoord hoe de verschillende kavels vervoerskundig aan de haven en de spoorlijn zullen worden gekoppeld.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

Voor de vergelijking van de alternatieven, leemten in kennis, evaluatieprogramma, vorm en presentatie kunnen de wettelijke vereisten als richtsnoer voor het MER gebruikt worden. In aanvulling hierop zijn de volgende punten van belang:

- De vergelijking van alternatieven ten opzichte van de referentiesituatie dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Gebruik goed leesbaar en recent kaartmateriaal dat is voorzien van een duidelijke legenda. Bij de vergelijking van de alternatieven moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.
- De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitnemers en sprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER. De samenvatting dient in het Duits vertaald te worden, alsmede die passages in het MER die over de milieugevolgen op Duits grondgebied gaan.


BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

<p>gemeente COEVORDEN</p> <p>Postadres: Postbus 2 7740 AA Coevorden Tel. 0524-598598 Fax 0524-598555 E-mail: gemeente@coevorden.nl Website: www.coevorden.nl</p> <p>Bezoekadres: Locatie Dalen Hoofdstraat 2</p>		<p>Viner Commissie voor de milieu-effectrapportage</p> <p>ingekomen : 28 DEC. 2004</p> <p>nummer</p> <p>dossier 1490-17/m3</p> <p>kopie naar : lv/bib/gl/eh</p> <p>Aan: Commissie voor de m.e.r Postbus 2345 3500 GH Utrecht</p>
--	---	---

Uw brief : --
Afdeling : Ruimtelijke Zaken
Behandeld door : H.A. Gortmaker, tel. (0524) 598112
Kenmerk : --
Bijlage(n) : 2
Coevorden : 27 december 2004
Onderwerp : Startnotitie m.e.r. Bestemmingsplan Coevorden

verz.: 27 DEC. 2004

Geachte leden van de commissie,


Hierbij zenden wij u een exemplaar van de startnotitie m.e.r. Bestemmingsplan Coevorden. De milieueffectprocedure wordt doorlopen in verband met een herziening van de bestemmingsplannen Heege West 2 en 3 te Coevorden.

Korthedshalve verwijzen wij naar de inhoud van de startnotitie en van de bijgevoegde kennisgeving.

Wij verzoeken u eventuele opmerkingen of suggesties ten aanzien van de op te stellen richtlijnen naar aanleiding van de startnotitie zo spoedig mogelijk toe te zenden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Coevorden,
namens dezen,

P. Leeuw
Hoofd afdeling Ruimtelijke Zaken.

nd 

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 3 d.d. 5 januari 2005



gemeente
COEVORDEN

**STARTNOTITIE M.E.R.
HEEGE WEST 2 EN 3
TER INZAGE**

Ontwikkelingen en jurisprudentie over de bedrijventerreinen Heege West 2 en 3 hebben ertoe geleid dat de gemeente een nieuw bestemmingsplan maakt. Voor het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan wordt een milieueffectprocedure (m.e.r.) doorlopen. De procedure begint met de bekendmaking van de startnotitie op 5 januari 2005. De startnotitie ligt vanaf 6 januari 2005 ter inzage.

Wat gebeurt er met u inspraakreactie?
Iedereen kan een inspraakreactie op de startnotitie geven, bijvoorbeeld over de onderwerpen die in het milieueffectrapport (MER) aan de orde moeten komen. De gemeente zal geen inhoudelijke reactie geven op de binnengekomen inspraakreacties. De inspraakreacties worden door de gemeente verzameld en voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage die, mede op basis van een bezoek aan het gebied, adviesrichtlijnen voor het MER opstelt. De gemeenteraad stelt uiteindelijk de richtlijnen voor het MER definitief vast. In de richtlijnen staat aangegeven waaraan in het MER aandacht moet worden besteed. In de startnotitie is te lezen wat de vervolgstappen zijn.

Wat staat er in de startnotitie?
De startnotitie geeft op hoofdlijnen aan welke (milieu-)effecten in het MER inzichtelijk worden gemaakt. In dit MER is het voornemen, het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen of zoveel mogelijk worden beperkt, het zogenoemde Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA). Dit alternatief wordt voor het onbebouwde gedeelte van het bedoelde bedrijventerrein uitgewerkt in het MER. De referentiesituatie (huidige situatie en autonome ontwikkeling) dient als kader waaraan de effecten van het voornemen worden getoetst.

De startnotitie voor de m.e.r.-procedure is tegelijkertijd de melding voor de start van de Strategische Milieubeoordeling (SMB), inzake de toepassing van de Europese Richtlijn 2001/42/EG.

Grensoverschrijdend
De bedrijventerreinen Heege-West 2 en 3 maken deel uit van het grensoverschrijdende Europark, dat voor een groot deel in Duitsland ligt. De gemeente Coevorden stelt een MER op voor het Nederlandse deel van het Europark. De gemeente Coevorden volgt de gemeenschappelijke verklaring voor een grensoverschrijdende m.e.r., waarin is vastgelegd dat de startnotitie ook in Duitsland ter inzage ligt.

Waar ter inzage?
De startnotitie ligt vanaf 5 januari 2005 ter inzage in de locatie Dalen, Hoofdstraat 2 te Dalen.
Daarnaast is de startnotitie te downloaden van de website www.coevorden.nl.

Hoe kunt u reageren ?

Tot en met 2 februari 2005 kunt u opmerkingen of suggesties indienen ten aanzien van de op te stellen richtlijnen. U kunt uw reactie sturen aan het bevoegd gezag: Gemeenteraad van Coevorden
Postbus 2, 7740 AA Coevorden.

Meer informatie
Indien u informatie wilt over de milieueffectrapportage of over de plannen voor Heege-West 2 en 3 kunt u zich schriftelijk of telefonisch wenden tot de initiatiefnemer: College van B&W van Coevorden
Afdeling Ruimtelijke Zaken
Postbus 2, 7740 AA Coevorden
telefoon: (0524) 59 81 12

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: De gemeente Coevorden en de Samtgemeinde Emlichheim

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Coevorden

Besluit: de vaststelling van twee herziene bestemmingsplannen

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit: de aanleg en het gebruik van een grensoverschrijdend bedrijventerrein

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 5 januari 2005

richtlijnenadvies uitgebracht: 16 maart 2005

Bijzonderheden: vanwege het feit dat het gaat om een grensoverschrijdend project dient daar bijzondere aandacht aan besteed te worden. Ondanks het feit dat het om een Nederlandse m.e.r.-procedure gaat moeten ook de milieugevolgen van het Duitse deel van dit bedrijventerrein, voor zover die in Nederland merkbaar zijn, in beeld gebracht worden.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. L. van Rijn – Vellekoop (voorzitter)

ir. H. S. Buijtenhek

ing. A. J. Dragt

ing. R. P. M. Jansen

ing. P. M. Peeters

Secretaris van de werkgroep:

mr. S. Pieters

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050104	N.V. Regionaal nutsbedrijf Zuid - Drenthe en Noord-Overijssel	Meppel	20050204
2.	20050125	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050204
3.	20050125	S.P. Schouten + een mede-inspreker	Coevorden	20050204
4.	20050125	Landkreis Grafschaft Bentheim	Nordhorn	20050204
5.	20050127	Bürgerinitiative müllverbrennung im Europark E.V.	Emlichheim	20050204
6.	20050128	Buurt en Belangenvereniging Klinkenvlier	Coevorden	20050204
7.	20050128	P. Herwig	Coevorden	20050204
8.	20050131	het Burgerinitiatief Vuilverbrander Europark	Coevorden	20050204
9.	20050131	Werkgroep Lokale Agenda	Hardenberg	20050204
10.	20050131	Stichting Burgerbelang Afvalverbrandingsinstallatie	Coevorden	20050204
11.	20050202	B. Ensink	Coevorden	20050204
12.	20050202	Milieu Federatie Drenthe	Drenthe	20050204
13.	20050204	Ministerie van Verkeer en Waterstaat Directie Noord-Nederland	Leeuwarden	20050204
14.	20050131	Werkgroep Agrarisch Belang IVI	Gramsbergen	20050204

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Europark, Heege - West 2 en 3 te Coevorden**

Het MER dient gericht te zijn op de aanleg van het gehele Europark en mag zich niet beperken tot wat door de beide bestemmingsplannen wordt mogelijk gemaakt. Dit betreft een grensoverschrijdende activiteit en ook dat vraagt bijzondere aandacht.

ISBN 90-421-1472